

THEO CHÚA GIÊSU TRÊN CON ĐƯỜNG THẬP GIÁ

Chúa Nhật Tuần XXII - Mùa Thường Niên

(Gr 20:7-9; Rm 12:1-2; Mt 16:21-27)

Theo khuynh hướng tự nhiên, ai trong chúng ta cũng muốn được cuộc sống vinh hoa phú quý; ai cũng muốn được ăn sung mặc sướng, được người khác tôn vinh, cúi chào. Không ai trong chúng ta muốn một cuộc sống chân lún tay bùn, một cuộc sống đau khổ nhiều nước mắt. Lời Chúa hôm nay đưa chúng ta ra khỏi lối suy nghĩ thông thường đó để biết và hiểu đường lối của Thiên Chúa. Trong bài đọc 1, ngôn sứ Giêrêmia thuật lại việc ông bị Thiên Chúa quấy rầy để trở thành ngôn sứ của Ngài. Tuy nhiên, khi để cho Thiên Chúa quấy rầy, ông bắt đầu đi vào sống trong quỹ đạo được Thiên Chúa vạch ra chứ không còn theo quỹ đạo của riêng mình. Khi sống theo quỹ đạo của Thiên Chúa, ông phải chịu nhiều tủi nhục: “Suốt ngày con đã nên trò cười cho thiên hạ, để họ nhạo báng con. Mỗi lần nói năng là con phải la lớn, phải kêu lên: ‘Bạo tàn! Phá huỷ!’ Vì lời Đức Chúa mà con đây bị sỉ nhục và chế giễu suốt ngày” (Gr 20:7-8). Chúng ta có sẵn sàng chịu sỉ nhục và chế giễu vì lời của Chúa không? Có lúc chúng ta cũng như Giêrêmia, đó là bỏ chạy, không muốn sống theo đường lối của Chúa, không nghĩ đến Chúa: “Tôi sẽ không nghĩ đến Người, cũng chẳng nhân danh Người mà nói nữa” (Gr 20:9). “Nhưng lời Ngài cứ như ngọn lửa bùng cháy trong tim, âm ỉ trong xương cốt. Con nén chịu đến phải hao mòn, nhưng làm sao nén được!” Lời Chúa được ghi khắc trong tâm khảm [lương tâm] của mỗi người chúng ta. Vì vậy, dù chạy trốn đến bất kỳ nơi đâu, lời Chúa vẫn âm vang mãi trong con tim mình.

Về phần mình, Thánh Phaolô trong bài đọc 2 kêu gọi các tín hữu Rôma thờ phượng Thiên Chúa cho xứng hợp: “Thưa anh em, vì Thiên Chúa thương xót chúng ta, tôi khuyên nhủ anh em hãy hiến dâng thân mình làm của lễ sống động, thánh thiện và đẹp lòng Thiên Chúa. Đó là cách thức xứng hợp để anh em thờ phượng Người” (Rm 12:1). Những lời này ám chỉ việc từ bỏ lối sống của riêng mình, hoàn toàn tận hiến cho Thiên Chúa. Bên cạnh đó, Thánh Phaolô còn chỉ ra cách thức để sống đẹp lòng Chúa: “Anh em đừng có rập theo đời này, nhưng hãy cải biến con người anh em bằng cách đổi mới tâm thần, hầu có thể nhận ra đâu là ý Thiên Chúa: cái gì là tốt, cái gì đẹp lòng Chúa, cái gì hoàn hảo” (Rm 12:2). Chỉ những người không rập lối sống mình theo lối sống của đời này, nói đúng hơn, không sống theo khuynh hướng tự nhiên của con người, nhưng luôn canh tân, đổi mới con người mình thì mới biết được thánh ý Thiên Chúa. Từ bỏ chính mình là điều khó nhất trong cuộc sống. Nhưng đây là điều kiện cần thiết nhất để trở nên môn đệ của Chúa Giêsu. Chúng ta có sẵn sàng từ bỏ chính mình không?

Bài Tin Mừng hôm nay thuật lại cho chúng ta nghe về lời tiên báo thứ nhất của Chúa Giêsu về cuộc thương khó của mình và những điều kiện để trở thành môn đệ của Ngài. Trình thuật này cũng được Thánh Máccô (8:31-9:1) và Thánh Luca (9:22-27) thuật lại. Hai lần tiên báo khác sẽ được thuật lại trong những chương kế tiếp (x. Mt 17:22-23; 20:17-19).

Lời tiên báo đầu tiên về cuộc thương khó xảy ra sau lời tuyên xưng của Phêrô ở Cêsarê rằng Chúa Giêsu là Đấng Messia. Tuy nhiên, trong tư tưởng của các môn đệ và người Do Thái thời đó, hình ảnh của Đấng Messia mang nặng tính chính trị, là Đấng đến với gươm giáo xua đuổi những kẻ ngoại xâm và thiết lập lại vương quyền Đavít. Chúa Giêsu trình bày cho họ hình ảnh của một Đấng Messia khác biệt: “Từ khi ông Phêrô tuyên xưng Đức Giêsu là Đấng Kitô, Con Thiên Chúa hằng sống, thì Đức Giêsu bắt đầu tỏ cho các môn

đệ biết: Người phải đi Giêrusalem, phải chịu nhiều đau khổ do các kỳ mục, các thượng tế và kinh sư gây ra, rồi bị giết chết, và ngày thứ ba sẽ trỗi dậy” (Mt 16:21). Trong những lời này, chúng ta lưu ý đến những chi tiết sau: (1) Nơi chốn cuộc thương khó xảy ra: Giêrusalem. Đây là nơi các ngôn sứ chết. Đó cũng sẽ là nơi cuộc thương khó của Ngài sẽ xảy ra. Điều này ám chỉ rằng Chúa Giêsu chia sẻ cùng số phận với các ngôn sứ để làm chứng cho sự thật; (2) tác nhân chính của cuộc thương khó: các kỳ mục, thượng tế và kinh sư. Đây là ba thành phần tạo nên Hội Đường [lưu ý: không có nói đến nhóm Pharisêu]; (3) thời gian cuộc thương khó kết thúc: ngày thứ ba. Hình ảnh này được ám chỉ trước trong Hs 6:2. Qua những chi tiết này, Chúa Giêsu cho chúng ta biết rằng Đấng Messia chính là “người tôi tớ đau khổ” của YHWH. Ngài hoàn toàn sống vâng phục với kế hoạch của Chúa Cha để mang ơn cứu độ cho nhân loại dù phải chấp nhận đau khổ và cái chết. Điều này mời gọi chúng ta suy gẫm về ý nghĩa cuộc sống của mình. Chúng ta có dám đi ngược với khuynh hướng tự nhiên là nhận phần thua thiệt, nhận những đau khổ để mang ơn cứu độ cho anh chị em của chúng ta không?

Khi một điều gì đó xảy ra không như mong ước của mình, chúng ta thường có phản ứng chống lại. Đây chính là phản ứng của Thánh Phêrô [và các môn đệ khác] khi nghe Chúa Giêsu nói về hình ảnh Đấng Messia khác với hình ảnh mà mình mong chờ: “Ông Phêrô liền kéo riêng Người ra và bắt đầu trách Người: “Xin Thiên Chúa thương đừng để Thầy gặp phải chuyện ấy!” (Mt 16:22). Thánh Phêrô chỉ muốn một nền thần học ân sủng và vinh quang, tách Đức Kitô ra khỏi thập giá. Đây cũng chính là thái độ sống của chúng ta: muốn vinh quang mà không phải qua đau khổ, muốn phục sinh mà không phải qua cái chết. Nhưng thay vì trách Chúa Giêsu thì Phêrô bị Chúa Giêsu trách: “Xatan, lui lại đằng sau Thầy! Anh cản lối Thầy, vì tư tưởng của anh không phải là tư tưởng của Thiên Chúa, mà là của loài người” (Mt 16:23). Những lời này nhắc nhở chúng ta về sự khác biệt giữa tư tưởng của mình và tư tưởng của Thiên Chúa. Tư tưởng của chúng ta thì giới hạn. Chúng ta chỉ thấy được những cái lợi trước mắt mà không nhìn thấy những mối lợi vĩnh cửu. Vì vậy, nhiều lần chúng ta cho rằng tư tưởng của mình cao siêu hơn tư tưởng của Thiên Chúa để rồi chúng ta cản lối hoặc không thực hành tư tưởng [ý muốn] của Thiên Chúa. Để hoàn toàn từ bỏ tư tưởng của mình và sống theo tư tưởng của Thiên Chúa, Chúa Giêsu đưa ra những điều kiện cần thiết trong phần tiếp theo của trình thuật Tin Mừng.

Một cách cụ thể, phần này thuật lại cho chúng ta lời Chúa Giêsu về ơn gọi của người môn đệ. Điều này xảy ra sau khi Chúa Giêsu tiên báo về cuộc thương khó của Ngài. Chúng ta cũng có thể tìm thấy trình thuật này trong Mt 10:38-39. Trong Tin Mừng Thánh Máthêu, chỉ có năm lần Chúa Giêsu nói trực tiếp với các môn đệ và trong năm lần đó, ba lần đầu tiên nói về cái giá mà người môn đệ phải trả để đi theo Ngài. Ba lời dạy này có thể được hiểu như là lời giải thích về giới răn yêu Chúa hết lòng, hết linh hồn, hết sức lực (x. Đnl

6:5). Chúng ta có thể chia phần này thành hai phần nhỏ: phần 1 (Mt 16:24-26) nói về cái giá để trở nên môn đệ Chúa Giêsu, và trong phần 2 (Mt 16:27-28) Chúa Giêsu nói cho các môn đệ về viễn cảnh xảy ra trong ngày sau hết.

Trong phần nói về cái giá người môn đệ phải trả, chúng ta đọc thấy những lời sau: “Ai muốn đi theo Thầy, phải từ bỏ chính mình, vác thập giá mình mà theo. Quả vậy, ai muốn cứu mạng sống mình, thì sẽ mất; còn ai mất mạng sống mình vì Thầy, thì sẽ tìm được mạng sống ấy. Nếu người ta được cả thế giới mà phải thiệt mất mạng sống, thì nào có lợi gì? Hoặc người ta sẽ lấy gì mà đổi mạng sống mình?” Chúng ta thấy có hai cái giá mà người môn đệ phải trả, đó là “từ bỏ chính mình” và “vác thập giá mình.” “Từ bỏ chính mình” ám chỉ đến việc hoàn toàn từ bỏ ý muốn của mình để tuân theo thánh ý Thiên Chúa. Hay nói cách khác là hoàn toàn quy phục ý muốn của mình trước thánh ý Thiên Chúa. Còn “vác thập giá mình” không ám chỉ đến việc Chúa Giêsu bị đóng đinh. Kiểu chết tàn khốc này thường xảy ra trong thời cổ. Câu nói của Chúa Giêsu mang tính chất tục ngữ mà qua đó thập giá ám chỉ đến những đau khổ và khó khăn mà người môn đệ sẽ gặp phải trên bước đường theo Ngài. Còn trong câu khẳng định mang tính đối nghịch về việc cứu mạng sống mình, Chúa Giêsu ám chỉ đến những người tránh tử đạo, tránh việc làm chứng cho Ngài đến độ hy sinh mạng sống của mình. Khi khuyến cáo các môn đệ về việc được cả thế giới mà mất mạng sống mình, Chúa Giêsu nói đến mối nguy hiểm của việc thu gom của cải vật chất đến nỗi đặt trọn con tim của mình vào đó như là kho tàng, để rồi không còn chỗ cho Chúa trong tim mình. Chúng ta có chỗ cho Chúa trong con tim của mình không?

Chúa Giêsu kết với việc đưa các môn đệ về viễn cảnh của ngày cánh chung để khuyến khích các môn đệ sống trung thành với ơn gọi của mình dù gặp nhiều đau khổ và bắt bớ trên đường theo Ngài: “Vì Con Người sẽ ngự đến trong vinh quang của Cha Người, cùng với các thiên sứ của Người, và bấy giờ, Người sẽ thưởng phạt ai nấy xứng việc họ làm. Thầy bảo thật anh em: trong số người có mặt ở đây, có những kẻ sẽ không phải nếm sự chết trước khi thấy Con Người đến hiển trị” (Mt 16:27-28). Những lời trên phản ánh những lời chứa đựng trong Tv 62:13. Một chi tiết cần lưu ý là câu nói của Chúa Giêsu về “những người không phải nếm sự chết cho đến khi Con Người đến hiển trị.” Khoảng thời gian trong câu nói này là không đúng nếu nó ám chỉ đến việc Nước Trời đến trong sự tròn đầy của nó như được đề cập đến trong Tin Mừng Thánh Máccô (13:32). Những lời này ám chỉ đến việc “một số” nhìn thấy được lời hứa được hoàn thành trong sự kiện biến hình (x. Mt 17:1-9). Chi tiết này nói cho chúng ta rằng: Chúng ta cũng có thể nếm cảm được niềm vui của thiên đàng trong đời sống thường ngày. Điều quan trọng là chúng ta có đến với Chúa Giêsu để cảm nếm vì ngọt tình yêu thiên đàng hay không?

